

Nota van antwoord zienswijzen

- **Ontwerp projectbesluit dijkverbetering Buggenum**
- **Ontwerp besluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening**
- **Ontwerp omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit**
- **Ontwerp omgevingsvergunning voor activiteiten in beperkingengebieden in beheer bij het Rijk**

1. Inleiding

1.1 Inleiding

De ontwerpen van bovengenoemde stukken hebben van 26 oktober tot en met 7 december 2024 ter inzage gelegen. Een ieder werd in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen. Tijdens de terinzagetermijn is er op 19 november 2024 een inloopbijeenkomst georganiseerd.

1.2 De Natura 2000 vergunning

De provincie heeft de Natura 2000 ontwerpvergunning in eerste instantie ter inzage gelegd van 7 oktober 2024 tot en met 18 november 2024. Daarnaast heeft de Provincie deze samen met het ontwerpprojectbesluit en de bijbehorende ontwerp-omgevingsvergunningen gecoördineerd (tegelijk met andere ontwerp besluiten) ter inzage gelegd van 25 oktober 2024 tot en met 7 december 2024. Dat betekent dat de Natura 2000 ontwerpvergunning twee keer is gepubliceerd. De gepubliceerde ontwerp-vergunning is in beide gevallen hetzelfde. De ingebrachte zienswijze (0) is gelijktijdig behandeld met overige zienswijzen over het ontwerpprojectbesluit en de ontwerpvergunningen van het dijkversterkingsproject Buggenum.

1.3 Zienswijzen

Op de stukken zijn 6 zienswijzen binnengekomen. De ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging verzonden met daarin een registratienummer. Met onderstaande opzoektabel kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende zienswijzennummer worden opgezocht.

Nummer zienswijze	Registratienummer	Datum zienswijze	Ingekomen op
0	DOC-00726932	15-11-2024	15-11-2024
1	DOC-00724450	20-11-2024	21-11-2024
2	DOC-00729699	4-12-2024	4-12-2024
3	DOC-00729700	4-12-2024	4-12-2024
4	DOC-00729702	4-12-2024	4-12-2024
5	DOC-00729175	16-12-2024	17-12-2024

In hoofdstuk 2 van deze Nota van Antwoord worden de ingediende zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien. Tevens is aangegeven of en hoe met de zienswijze rekening is gehouden. In hoofdstuk 3 van deze Nota van Antwoord zijn de ambtshalve wijzigingen opgenomen, die hebben plaatsgevonden ten opzichte van de ontwerpbesluiten.

1.4 Ontvankelijkheid indieners

Gedurende die ter inzage termijn kon eenieder een zienswijze tegen de ontwerpbesluiten kenbaar maken. Een indiener heeft uitstel gevraagd en verkregen voor het indienen van de zienswijze.

De openbare kennisgeving over de ter inzage legging van de ontwerpbesluiten heeft plaatsgevonden middels:

- Publicatie op de website www.overheid.nl (provinciaal blad en waterschapsblad)
- Publicatie op www.waterschaplimburg.nl/actueel/bekendmakingen

Geconstateerd is dat alle ingekomen zienswijzen tijdig zijn ingediend en daarmee ontvankelijk zijn. Zienswijze 5 is na 7 december binnengekomen. Indiener had uitstel gevraagd aan de Provincie en deze ook verkregen.

2 Zienswijzen en reacties

2.1 Specifieke beantwoording ontwerp besluiten

Alle binnengekomen zienswijzen zijn genummerd zoals hiervoor aangegeven. In deze paragraaf worden de binnengekomen zienswijzen op de ontwerpbesluiten per indiener behandeld.

Zienswijze 0 Ontwerp omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit		
	Zienswijze	Beantwoording
0.1	Het aanvraagformulier van de vergunning ontbreekt	Dat is correct. Het aanvraagformulier is niet gepubliceerd aangezien dit uitsluitend persoonsgegevens bevat en inhoudelijk geen relevante toevoeging levert.
0.2	De passende beoordeling stikstof ontbreekt	De passende beoordeling is inderdaad niet opgenomen bij de separate publicatie van 7 oktober 2024. Deze is wel toegevoegd aan de gecoördineerde publicatie van 25 oktober 2024. De indiener is hierover zowel telefonisch als via e-mail geïnformeerd. Naar aanleiding van zienswijze 0.7 is de passende beoordeling aangepast en toegevoegd aan de definitieve vergunning.
0.3	Een projectomschrijving ontbreekt	De projectomschrijving is terug te vinden in het besluit onder kopje 5 Overwegingen, Aangevraagde situatie. Het dijkversterkingsproject Buggenum is een project in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Het plangebied Buggenum ligt binnen het grondgebied van de gemeente Leudal. Het plangebied ligt tussen de dorpen Buggenum en Nunhem. De beoogde dijkversterking bestaat uit 3.1 km lange dijk welke is opgedeeld in 7 dijkvakken tussen de aansluitingen met hoge grond voor de Spirwitweg in het noorden tot aan de Berikstraat in het zuiden.

0.4	<p>Uit figuur 1: 'Toekomstige situatie dijkversterking Buggenum' is op te maken dat de langsdam geheel of gedeeltelijk wordt afgegraven. Echter, zoals eerder vermeldt, kan niet worden teruggevonden wat de aanvraag precies inhoudt. Blijft bijvoorbeeld een gedeelte van de langsdam gehandhaafd gezien de aanwezigheid van cultureel erfgoed op deze dam?</p>	<p>De langsdam blijft niet gehandhaafd. Dat staat beschreven onder kopje 5 van het besluit: 'Op een klein deel ter hoogte van de Dorpsstraat wordt ook een geheel nieuwe kering aangelegd en wordt ter plaatse een langsdam afgegraven. Alle grond die vrijkomt, behoudens de niet toepasbare grond, wordt hergebruikt. In het kader van duurzaamheid en het voorkomen van onnodige grondtransporten wordt het zo dicht mogelijk in de buurt hergebruikt. Het gaat hier over ongeveer 150.000 m3 vrijkomt waarvan 80 à 90% herbruikbaar is.'</p>
0.5	<p>Op de aanvraag tot aanwijzing van de kademuur als gemeentelijk monument is geen reactie gekomen</p>	<p>Dat is correct. De gemeente heeft tot op heden nog geen besluit genomen op het verzoek om de kademuur aan te wijzen als gemeentelijk monument. In afwachting van het besluit van de gemeente Leudal vormt de huidige situatie het vertrekpunt.</p>
0.6	<p>Op het bezwaarschrift dat is ingediend tegen de kapvergunning is geen reactie gekomen</p>	<p>De foutief verleende kapvergunning is ingetrokken. Het besluit is samen met de flora en faunavergunning opnieuw gepubliceerd volgens de gecoördineerde procedure. Dit wordt het tweede mandje genoemd. Het ingediende bezwaar wordt gezien als zienswijze op de kapvergunning van het zogenaamde tweede mandje. Hierover is indiener geïnformeerd.</p>
0.7	<p>De nieuwe versie van de Aeries calculator is van toepassing. De berekeningen zijn gemaakt aan de hand van een verouderde versie van de Aeries calculator.</p>	<p>De nieuwe versie van Calculator is beschikbaar vanaf 1 oktober 2024. Het besluit is genomen op 1 oktober. Vanaf dan moet bij lopende procedures waarover nog niet definitief besloten is, een nieuwe berekening worden uitgevoerd en moet de aanvraag waar nodig worden aangepast. In de aanloop naar de definitieve vergunning is een nieuwe Aeries berekening uitgevoerd. De conclusie op basis van de berekening aan de hand van de nieuwe versie van de calculator is dat de aanvraag niet aangepast hoeft te worden. De nieuwe</p>

		berekening is bij de definitieve stukken gevoegd.
0.8	De afgraving van de langsdam is niet noodzakelijk om de Maas meer ruimte te geven. Aan de huidige doorstroming verandert er niets indien de langsdam blijft gehandhaafd. Ook zal er minder stikstoftoename zijn als de langsdam slechts gedeeltelijk wordt afgegraven.	De langsdam wordt om verschillende redenen afgegraven zoals is beschreven in het Voorkeursalternatief. Een 2 meter hoge muur zou het dorp bij het dorpsfront meer insluiten en ernstige zichthinder tot gevolg hebben. Ook speelden de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen een belangrijke rol in deze keuze. Denk dan aan het herstellen van de verbinding tussen Maas en dorp en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het dorpsfront. Ook de hydraulische situatie verbetert bij de keuze beschreven in het Voorkeursalternatief. De waterstand daalt en de maatregel past binnen de plannen voor rivierverruiming. Vanuit ruimtelijke kwaliteit was het wenselijk het koelwaterkanaal als barrière te verwijderen. Omwonenden gaven de voorkeur aan de dijk zover mogelijk van hun woningen. Daaraan is tegemoetgekomen. Zo blijft aanpassing of ophoging in de toekomst mogelijk en is er geen aanpassing nodig voor het verkeer in het dorp, wat ook een wens is van de inwoners. Het gevolg hiervan is dat de langsdam afgegraven dient te worden om plaats te maken voor de dijk. Het afgraven van de langsdam heeft wel degelijk invloed op de waterberging als ook positieve gevolgen op de waterstand. Met het afgraven van de langsdam wordt een netto waterstanddaling (met dijkversterking) bovenstrooms van 8,5 mm bij maatgevend hoogwater (MHW) gerealiseerd. Het voorliggende ontwerp heeft daarmee dus een positief effect op de waterstand op de Maas.

		<p>Het gedeeltelijk afgraven van de langsdam met het handhaven van de kademuur zou betekenen dat de langsdam tot de huidige hoogte gehandhaafd moet blijven. In combinatie met de buitenwaartse verplaatsing van de waterkering ter plaatse van het dorpsfront van Buggenum, zou het handhaven van de langsdam leiden tot opstuwing op de Maas. De opstuwing van het gedeeltelijk handhaven van de langsdam en kademuur is groter dan de maximaal wettelijk toegestane opstuwing van 1 millimeter voor ingrepen in de rivier, op basis van het rivierkundig beoordelingskader. Het verwijderen van de langsdam met kademuur is noodzakelijk om de vergunbaarheid van de buitenwaartse verplaatsing van de dijk bij het dorpsfront Buggenum mogelijk te maken.</p> <p>Met het afgraven is er geen sprake van een stikstoftoename omdat de vrijkomende grond grotendeels kan worden hergebruikt, waarmee wordt voorkomen dat materiaal van buiten het project moet worden aangevoerd. In het alternatief dat indiener voorstelt zou er juist een grotere stikstoftoename zijn omdat er meer grond van buiten het project aangevoerd moet worden om de dijk aan te leggen. Voor een nadere onderbouwing van de rivierkundige effecten zie rapport 'rivierkunde rivierkundige beoordeling' van Svasek Hydraulics (Bijlage VII bij het projectbesluit). In dit rapport wordt ingegaan op het afgraven van de langsdam en wat de rivierkundige effecten zijn.</p>
0.9	Niet duidelijk is of er geen andere - niet aan stikstof gerelateerde - negatieve effecten zijn die de natuurlijke kenmerken van beschermde gebieden kunnen aantasten.	<p>Hiervoor verwijzen we indiener naar de nee tenzij toets (Bijlage VI-C bij het projectbesluit). Hierin staat beschreven dat met betrekking tot het Natuur Netwerk Nederland (NNL), het nee tenzij principe geldt. Dit betekent dat wijzigingen van een omgevingsplan of plannen die daarmee in strijd zijn, niet zijn toegestaan wanneer deze wezenlijke kenmerken en waarden van het NNL aantasten. In de provincie Limburg zijn naast NNL ook gebieden aangeduid en</p>

		<p>beschermd als Groenblauwe mantel en Beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg. Het plangebied maakt ook deel uit van de Groenblauwe mantel. Voor zowel NNL als de Groenblauwe mantel geldt dat op het moment dat het nieuwe dijklichaam wordt ingezaaid met een inheems gras- en kruidenmengsel en het maaibeheer wordt afgestemd op de ontwikkeling en behoud van bloemrijk grasland er geen negatieve effecten zijn op de kernkwaliteiten.</p>
Consequenties voor de ontwerpbesluiten		
<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit op de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is een nieuwe Aeries berekening toegevoegd volgens de laatste versie van de Aeries calculator. - Als gevolg van de nieuwe berekening is ook de passende beoordeling gewijzigd. Dat leidt tot een aanpassing van: <ul style="list-style-type: none"> o Bijlage VI-B van het Projectbesluit o Bijlage L van het Bijlagenboek bij het Projectbesluit - De conclusie blijft dat het project vergunbaar is. 		

Zienswijze 1 Ontwerp besluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening		
	Zienswijze	Beantwoording
1.1	<p>Voor ons project is een vigerende ontgrondingsvergunning, waarvan de plankaart is bijgevoegd. Onze zorg is dat de plangrenzen van de ter visie liggende besluiten, respectievelijk onze ontgrondingenvergunning en het te wijzigen bestemmingsplan op inhoudelijk strijdige wijze blijken te overlappen.</p>	<p>Het projectbesluit geldt als een bopa (buitenplanse omgevingsplan activiteit). Deze bopa wijzigt het 'bestemmingsplan' (nu tijdelijke omgevingsplan) niet maar staat wel toe dat wordt afgeweken van het tijdelijke omgevingsplan. Uiteindelijk is het wel de bedoeling dat deze afwijking wordt verwerkt in het definitieve omgevingsplan. De werkzaamheden raken niet het plangebied van de vigerende ontgrondingenvergunning van indiener. De afstand van de grens kernzone waterkering tot de buitenste grens buitenbeschermingszone is 125m. De afstand van grens kernzone tot de grens van de vigerende ontgrondingenvergunning is circa 180m. Indiener heeft een kaart ontvangen waarop beide plannen zijn uitgewerkt.</p>

1.2	Zijn de plangrenzen van de ter visie liggende besluiten strijdig met de ontgrondingenvergunning en het te wijzigen bestemmingsplan.	Nee. De betreffende plannen raken elkaar niet. Het 'bestemmingsplan' tijdelijk omgevingsplan wordt niet gewijzigd. Het projectbesluit wijkt wel af van het tijdelijk omgevingsplan, maar de plangrenzen van beide projecten zijn niet strijdig met elkaar. Zie de bijgevoegde kaart.
1.3	De bijlage bij het Ontwerpbesluit Wijzing Werkingsgebieden Waterschapsverordening, tekening 'WLD0C-1663486819-362652', d.d. 27-08- 2024, tekeningnummer 2024-Z8614-W01 ontbreekt (althans is door ons niet aangetroffen).	De bijlage stond inderdaad niet op de juiste plek. Excuses voor de verwarring. De kaart is terug te vinden onder 2.1 https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-16138/terinzagelegging . Indiener heeft deze ook per mail ontvangen.
1.4	Wij verzoeken hierbij om een afstemmingsoverleg met het waterschap alvorens de ter visie liggende besluiten definitief worden genomen, zodat eventuele strijdigheden tussen de vast te stellen plannen en bestaande besluiten voorkomen kunnen worden.	De plannen van indiener en van het waterschap zijn over elkaar heen gelegd en afgebeeld op een kaart. Deze kaart is gedeeld met indiener. Ook is indiener aangeboden in overleg te gaan ter afstemming. Op dit aanbod is tot op heden niet gereageerd.
Consequenties voor de ontwerpbesluiten		
De zienswijze leidt niet tot het aanpassen van het Besluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening.		

Zienswijze 2 Ontwerp projectbesluit Buggenum		
	Zienswijze	Beantwoording

2.1	<p>De aanvraag voldoet niet aan het vigerend tijdelijk omgevingsplan. Niet opgenomen is de beoordeling van het college over de strijdigheden hiermee. De bevindingen van gemeente Leudal over het ontwerp projectbesluit dienen nog aangevuld te worden. Wordt medewerking verleend en indien ja, onder welke voorwaarden?</p>	<p>De gemeente is uitgebreid betrokken bij de voorbereiding van het projectbesluit. Het VKA is in afstemming met de gemeente Leudal vastgesteld door het waterschap. De gemeente is betrokken bij het ontwerp dat de basis is voor dit projectbesluit. Daarnaast is de gemeente Leudal in de gelegenheid gesteld om de conceptstukken van het projectbesluit/ Buitenplanse omgevingsactiviteit (BOPA) te beoordelen. Alle opmerkingen zijn verwerkt in de stukken. De gemeente Leudal is akkoord met het ontwerpbesluit. Daarnaast is er geen sprake van een advies- en instemmingsbevoegdheid door de gemeenteraad, die het oorspronkelijke bevoegd gezag is voor het vaststellen van het omgevingsplan voor het betrokken gebied. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan. Wel geldt dat een door het waterschap opgesteld projectbesluit goedkeuring behoeft van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg.</p>
2.2	<p>Er is geen nieuwe plankaart bijgevoegd. Niet bekend zijn de begrenzingen van de nieuwe functies alsmede de regels behorend bij de te handhaven functies en nieuwe functies. Zo kan niet getoetst worden of de aanlegsteigers en drijvende voetbrug voldoen aan de regels.</p>	<p>Kaarten en shapefiles zijn toegevoegd aan het projectbesluit waarbij op hoofdlijnen is aangegeven wat er wijzigt. In een later stadium worden de uitvoeringsbesluiten aangevraagd. In de bijbehorende vergunningvoorschriften wordt beschreven aan welke voorwaarden voldaan dient te worden. De toetsing vindt plaats door het bevoegd gezag. Daarnaast is de gemeente Leudal verplicht de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) op te nemen in het omgevingsplan. Voor het opnemen van de dijkversterking Buggenum in het omgevingsplan wordt verwezen naar paragraaf 2.3.1 en 3.1 van de BOPA (bijlage IX van het projectbesluit). In deze paragrafen is aan- en weergegeven waar functies/bestemmingen wijzigen en/of toegevoegd worden. Het projectbesluit is zichtbaar via 'Regels op de kaart'.</p>

2.3	<p>De bestaande ruimtelijke kwaliteit wordt aangetast. Voor wat betreft cultuurhistorische waarden dient rekening gehouden te worden met de historische kern van Buggenum met historische akkergrenzen. Het visueel ruimtelijk karakter wordt door aanleg van de nieuwe dijk aangetast.</p>	<p>De gekozen dijktracés sluiten zoveel mogelijk aan op het karakteristieke landschap van de Noordelijke Maasvallei. Dit landschap wordt onder andere gekenmerkt wordt door subtiele hoogteverschillen. Het dijktracé vormt een logische lijn die zoveel mogelijk aansluit bij het onderliggende landschap, bestaande uit de Maasoever, het koelwaterkanaal, rivierterrassen, akkergrenzen en wegen. Het tracé wordt 'soepel' om tegen hoogwater te beschermen objecten, zoals woon- bedrijfsbebouwing, heen 'gedrapeerd'. Het landschap van de lage agrarische dijk (dijkvakken 1,2 en 3) wordt gekenmerkt door een laag dynamisch (in de loop der tijd weinig veranderd) landschap waarvan de openheid, het reliëf van Maasterrassen en oude geulen en de agrarische percelering de belangrijkste kwaliteiten vormen. Deze kwaliteiten worden door de aanleg van de nieuwe dijk slechts in beperkte mate geschonden. De dijk is hier immers relatief laag en ligt langs de Arixweg (dijkvak 2) relatief dicht tegen de agrarische bedrijfsbebouwing. De openheid wordt hierdoor nauwelijks aangetast. Alleen in dijkvak 3 doorkruist de dijk een aantal laagtes (relicten van voormalige Maasgeulen) waar de dijk wat hoger boven het maaiveld uitsteekt. Hiermee worden deze laagtes in het landschap weliswaar 'dichtgezet' maar tegelijk wordt het kenmerkende reliëf hierdoor ook geaccentueerd. De dijk volgt verder vrijwel geheel de bestaande perceelsgrenzen, waardoor de percelering niet wordt aangetast en geen agrarisch onbruikbare overhoeken ontstaan. In dijkvak 4 wordt het bestaande agrarisch perceel doorsneden, maar hier vormt de dijk een onderscheid tussen intensief en extensief agrarisch gebruik binnen- en buitendijks. Er is dus in de keuze voor het tracé rekening gehouden met cultuurhistorische akkergrenzen. Eén en ander is nader toegelicht in de "onderbouwing omgang met landschappelijke waarden" (Bijlage C bij het</p>
-----	---	--

		<p>Bijlagenboek) en in paragraaf 6.4.2.3 van het projectbesluit.</p> <p>In dijkvak 5 verandert de ruimtelijke kwaliteit doordat de dijk wordt verhoogd. De dijk dient hier ongeveer 1,5 meter te worden verhoogd waarmee de dijk ook breder wordt, wat in de vorm van een gronddijk niet inpasbaar is tussen de Dorpsstraat (bij het dorpsfront) en de het koelwaterkanaal. Om de ruimtelijke relatie tussen het dorp en de Maas te herstellen worden het koelwaterkanaal en de langsdam verwijderd. Aangezien deze situatie de plek is waar dorpsbewoners contact met de Maas maken, wordt deze zorgvuldig teruggebracht. Het waterschap is van mening dat de contactmogelijkheden die worden teruggebracht een verbetering zijn ten opzichte van de huidige situatie. In dijkvak 5 komt onder andere een recreatieve strook met directe toegang tot het zitelement aan de Maas. Door middel van een infobord wordt aandacht besteed aan cultuurhistorie. In dijkvak 6 loopt de dijk langs het voormalige koelwaterkanaal. Hier is de afstand tussen de bebouwing en de dijk aanzienlijk groter dan in dijkvak 5. Hier wordt de dijk binnenwaarts versterkt omdat dit dijkvak in het stroomvoerend en waterbergend rivierbed ligt en er geen gegronde redenen zijn om buitenwaarts te versterken. Langs dijkvak 6 komen in samenhang de afmeerlocaties, de drijfbrug en opstelplaats voor een kraanwagen terug. Voor de dijkversterking als geheel ontstaat vanwege de balans tussen positieve en negatieve effecten geen significant negatief effect op het visueel ruimtelijk karakter.</p>
--	--	--

2.4	<p>De gemeente dient een actief en krachtig stedenbouwkundig en landschapsbeleid te voeren rekening houdend met de landschappelijke kernkwaliteiten. In de gepresenteerde plannen van het ontwerp-projectbesluit is dit niet het geval. In het ontwerp-projectbesluit is een waardeoordeel van het college niet opgenomen. Dit dient alsnog te gebeuren. Ook het advies van de adviescommissie fysieke leefomgeving ontbreekt.</p>	<p>De commissie fysieke leefomgeving adviseert de gemeente Leudal over bouwplannen en stedenbouwkundige plannen. De dijkversterking is geen van beide. Toetsing aan het welstandsbeleid is op dit moment niet aan de orde. Dat wordt anders als er een bouwvergunning nodig is. Op dat moment wordt de commissie hierin meegenomen. De gemeente Leudal is wel uitgebreid betrokken en inhoudelijk meegenomen bij de voorbereiding van de stukken zoals beschreven in 2.1.</p>
2.5	<p>Vanaf 1 januari 2012 brengt de Kwaliteitscommissie Leudal schriftelijk advies uit aan burgemeester en wethouders van Leudal over (principe) aanvragen in het kader van het Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM). Onbekend is of de dijkverbetering in de Kwaliteitscommissie is behandeld.</p>	<p>De dijkverbetering is niet behandeld in de Kwaliteitscommissie van de gemeente Leudal. Deze bestaat ook niet meer. Dat is nu de commissie fysieke leefomgeving. De gemeente Leudal is wel meegenomen en gekend in de plannen zoals beschreven in 2.1 en 2.4. Daarin is ook aandacht besteed aan ruimtelijke kwaliteit. Dat is bijvoorbeeld in het inrichtingsplan terug te lezen.</p> <p>Het Limburgs Kwaliteitsmenu gaat daarnaast uit van het idee dat bebouwingsmogelijkheden in het buitengebied leiden tot verlies van omgevingskwaliteit en dat verlies op een kwalitatieve wijze gecompenseerd dient te worden. Voor bedrijven in de intensieve veehouderij en in de glastuinbouw geldt daarbij een concentratiebeleid. Echter dit projectbesluit gaat niet over het mogelijk toevoegen van bebouwingmogelijkheden.</p> <p>De natuurcompensatie is met de gemeente Leudal afgestemd met betrekking tot de kapvergunning plichtige boom waarvoor de gemeente Leudal bevoegd gezag is. Voor de overige natuurcompensatie zijn afspraken gemaakt met de Provincie Limburg omdat zij daarvoor bevoegd gezag is. Deze worden voor de realisatie van het project vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De gemeente Leudal heeft geen advies- en instemmingsbevoegdheid in deze.</p>

2.6	<p>Voor de gebieden met een relatief lagere archeologische verwachtingswaarde waar opduikingen kunnen voorkomen, geldt dat er verkennend booronderzoek noodzakelijk zal blijven om de verwachting te toetsen en de opduikingen te kunnen traceren.</p>	<p>Het is zeker van belang dat archeologisch onderzoek plaatsvindt. Dat is ook al voor een deel gedaan. Bij de dijkvakken, die de aansluiting op de hoge grond realiseren, is dan ook een archeologisch proefsleuven onderzoek voorzien.</p> <p>Voor dijkvak 5 geldt het volgende uitgangspunt. De langsdam is in de jaren '70 opgehoogd van NAP +15m naar NAP +19m. Het oorspronkelijke maaiveld lag op NAP +15 meter. De opgehoogde laag tot aan het oorspronkelijk maaiveld bevat dus geen archeologische waarden. Tijdens de nu geplande civiele werken wordt er gemiddeld tot NAP+11m en maximaal tot NAP +9m gegraven. Er wordt ca. 4 m afgegraven voordat het oorspronkelijke maaiveld wordt geraakt. Omdat er ter plaatse in de voorbereiding niet met een (grote) kraanmachine gewerkt kan worden, gaat het waterschap in het door de gemeente Leudal op 20 juni 2024 vastgestelde Programma van Eisen voor Archeologische Proefsleuven en begeleiding uit van een archeologische begeleiding bij de graafwerkzaamheden dieper dan het oorspronkelijke maaiveld. Het vervolgonderzoek is niet randvoorwaardelijk voor het verlenen van een vergunning.</p>
2.7	<p>Voordat de langsdam wordt afgegraven dient de archeologische waarde van de langsdam definitief in kaart te worden gebracht. Dit houdt in dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. In het voorontwerp-projectbesluit wordt hier geen melding van gemaakt.</p>	<p>Voor de beantwoording verwijzen wij indiener naar 2.6. Hier staat beschreven dat er sprake is van archeologische begeleiding met betrekking tot de graafwerkzaamheden dieper dan het oorspronkelijke maaiveld.</p>

2.8	<p>Niet bekend is wat de bevoegde overheid, de gemeente Leudal, heeft besloten hoe om te gaan met het nog uit te voeren archeologisch vervolgonderzoek betreffende de langsdam en op welke wijze de begeleiding door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg, die voldoet aan door burgemeester en wethouders te stellen kwalificaties, is geregeld. Ook is van belang te weten wat de vervolgstappen zijn bij vondsten die worden gedaan tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De nog ontbrekende gegevens dienen aangevuld te worden en in het projectbesluit te worden opgenomen.</p>	<p>In 2.6 is beschreven hoe omgegaan wordt met het vervolgonderzoek op de langsdam. De uitgangspunten voor de begeleiding zijn dat alle graafwerkzaamheden dieper dan het oorspronkelijk maaiveld (onder de af te graven langsdam) archeologisch begeleid dienen te worden, waarbij alle archeologische resten (sporen en vondsten) geheel gedocumenteerd en geborgen worden. De omvang en diepte (X, Y en Z) van de civiele ontgraving zijn in principe de begrenzingen van de begeleiding. Eventuele vondsten worden volgens protocol afgehandeld. Na het onderzoek worden de resultaten besproken met het bevoegd gezag, de gemeente Leudal. Verder gelden de voorwaarden zoals in het Programma van Eisen is beschreven. Dit Programma van Eisen voor Proefsleuvenonderzoek en Archeologische Begeleiding is op 20-06-2024 vastgesteld door bevoegd gezag van de gemeente Leudal. Dit wordt toegevoegd als bijlage V van het bijlagenboek bij het projectbesluit.</p>
2.9	<p>Bij onze Stichting is geen draagvlak bij het verwijderen van de langsdam. Het verwijderen houdt namelijk onder andere in dat de cultuurhistorisch belangrijke kademuur met reling wordt verwijderd.</p>	<p>Het is duidelijk dat bij Indiener van de zienswijze geen draagvlak bestaat voor het verwijderen van de langsdam. In 0.8 is beschreven waarop de keuze is gebaseerd en dat ook de andere alternatieven onwenselijk waren. Indiener van de zienswijze is betrokken geweest bij deze alternatieven. Ook is samen met indiener gezocht naar mogelijkheden om het 'verhaal' van de muur terug te brengen aan de teen van de te versterken dijk.</p>
2.10	<p>Aan het principe dat het landschap leidend is wordt niet voldaan. De dijktracés sluiten niet aan op het karakteristieke landschap van de Noordelijke Maasvallei, en het karakteristieke dorpsfront aan de Dorpsstraat, met zijn vele monumentale panden, wordt aan het zicht onttrokken. Ook het rivierterrassenlandschap gaat verloren.</p>	<p>Het principe van het landschap is leidend betreft het volgen van natuurlijke landschapsstructuren en reliëf. In 2.3 is beschreven op welke wijze de dijktracés zijn ingepast. Door het kwaliteitsteam van Waterschap Limburg is geoordeeld dat de stedenbouwkundige context in het verleden al sterk is gewijzigd voor het dorp Buggenum ter hoogte van dijkvak 5. Daar waar behoud van bestaande waarden tot gekunstelde oplossingen leidt, wordt ingezet op de ontwikkeling van nieuwe</p>

		<p>kwaliteiten. Het waterschap heeft binnen dit principe gekozen voor het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het dorpsfront. Dat doet zij door meer ruimte te creëren ter hoogte van het dorpsfront in plaats van het verder in te perken door plaatsing van een 2 meter hoge muur. Van monumentale panden is sprake langs de Dorpsstraat bij dijkvak 6 waar de reeds bestaande dijk op relatief grote afstand ligt van de bebouwing. Ter hoogte van dijkvak 5 zijn er geen monumentale panden.</p>
2.11	<p>Het principe 'contact met de Maas' wordt tenietgedaan door de langsdam geheel af te graven. De langsdam is de plek waar de dorpsbewoners contact met de Maas maken.</p>	<p>Aan het principe contact met de Maas wordt volgens het waterschap juist voldaan. Het was een wens van de inwoners om contact met de Maas te houden. Dat wordt met het verwijderen van de barrière van het koelwaterkanaal weer mogelijk. In het ontwerp zijn in overleg met de omgeving dijktrappen en zitplekken gecreëerd zodat contact met de Maas mogelijk blijft. In de Nota voorkeursalternatief staat beschreven dat door het afgraven van de langsdam maatschappelijke waarden aanzienlijk worden versterkt omdat de verbinding van Buggenum met de Maas wordt hersteld en het dorpsfront een aanzienlijke kwaliteitssprong realiseert.</p>
2.12	<p>Het voorstel van de Stichting, gedaan in februari 2021 om de cultuurhistorisch waardevolle kademuur te handhaven op de langsdam, is om onbegrijpelijke redenen niet onderzocht. Behoud van in ieder geval een gedeelte van de langsdam heeft meerdere voordelen.</p>	<p>Het handhaven van de langsdam als alternatief, is in 2019 afgefallen, zoals is beschreven in de nota VKA en in 0.8. Het gedeeltelijk behouden van de langsdam doet ook gedeeltelijk de positieve rivierkundige effecten teniet. Met het ontwerp zoals dat nu is opgenomen in het projectbesluit wordt invulling gegeven aan het cultuurhistorische gedachtengoed en de betekenis van de kademuur, dat met de aanleg van het koelwaterkanaal al zijn oorspronkelijke stedenbouwkundige context heeft verloren. Het behoud van een deel van de langsdam leidt daarnaast tot een niet vergunbare situatie zoals beschreven in 0.8.</p>

2.13	Onze conclusie is dan ook dat tenminste een gedeelte van de langsdam waarop de monumentale notenboom en de cultuurhistorisch waardevolle kademuur staan, behouden dient te blijven. De plannen dienen hierop aangepast te worden.	De plannen worden hierop niet aangepast op basis van de argumentatie beschreven in antwoorden 2.1 t/m 2.12. Het belang van behoud van de kademuur en de notenboom, die de aanduiding waardevol heeft echter niet monumentaal, wegen onvoldoende op tegen de effecten op onder andere rivierkunde en ruimtelijke kwaliteit.
2.14	De huidige functionaliteiten worden niet teruggebracht. Er is weliswaar sprake van een nieuwe verblijfsruimte, echter deze is niet vergelijkbaar met de huidige verblijfsruimte van de langsdam. Ook het plaatsen van zitelementen, gemaakt van bakstenen uit de monumentale kademuur, en een infobord, staan in geen enkele verhouding tot hetgeen verdwijnt. Van een 'inpassing' is dan ook geen sprake.	Ter vervanging van de niet-monumentale kademuur (wat de status is bij het opstellen van het projectbesluit) wordt een 3-tal zitelementen teruggebracht, een informatiebord en een peilschaal. Het ontwerp van deze zitelementen is tot stand gekomen in afstemming met de indiener van de zienswijze. Op de huidige langsdam is beperkt sprake van een verblijfsruimte vanwege het beperkte onderhoud dat er plaatsvindt. Zo zijn grote delen begroeid en slecht toegankelijk. De nieuwe verblijfsruimte geeft hierop een kwaliteitsverbetering en biedt meer functionaliteiten, in de vorm van extra zitelementen en een toegankelijke verblijfsruimte.
2.15	Er heeft geen zorgvuldige en evenwichtige belangenafweging plaatsgevonden omdat niet alle relevante belangen zijn meegewogen. Niemand mag erop achteruit gaan. Het belang en het behoud van cultureel erfgoed is derhalve één van de afwegingen die gemaakt moet worden. Ons inziens is 'cultureel erfgoed' niet meegewogen. Het economisch belang gaat voor het algemeen en maatschappelijk belang. Dat is strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.	Er wordt niet gewerkt met het principe dat niemand erop achteruit mag gaan. Dit credo komt voort uit grondverwerving. Voorkomen dient te worden dat de ruimtelijke kwaliteit erop achteruitgaat. Dat is niet het geval zoals is aangegeven in 2.3. Om te komen tot het voorkeursalternatief heeft een zorgvuldige belangenafweging plaatsgevonden. Hierin zijn verschillende maatschappelijke belangen afgewogen, waaronder ruimtelijke kwaliteit, woon- en leefomgeving, water (waaronder rivierkundige effecten) en kosten. In de effectennota behorende bij het voorkeursalternatief is de belangenafweging op basis van 23 criteria weergegeven, waaronder cultuurhistorie. Op deze wijze is de belangenafweging voorbereid en gemotiveerd. Er is dan ook

		geen strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en motiveringsbeginsel.
2.16	Het waterschap heeft ontwerp vrijheid. Hiervan wordt geen gebruik gemaakt ten gunste van langsdam met behoud van de kademuur en de notenboom. Het projectbesluit dient te worden aangepast.	Het ontwerp is uitgewerkt binnen de kaders van het vastgestelde VKA. Indiener is hierin meegenomen/over geïnformeerd en geconsulteerd. Dit heeft geresulteerd in het ontwerp dat nu voorligt waarbij het vertrekpunt is om het gedachtengoed en de betekenis van de kademuur op een andere wijze terug te brengen. Voor de vaststelling van het VKA is het alternatief van behoud van de langsdam afgefallen. Het projectbesluit wordt niet aangepast.
2.17	In het projectbesluit wordt aangegeven dat voor de okkernoot 1 notenboom wordt herplant. Dat is niet correct. Volgens de kapvergunning dienen drie bomen te worden herplant. De locatie dient te worden afgestemd met de gemeente. Dit dient te worden aangepast in het projectbesluit.	Dat is correct en is aangepast in het definitief projectbesluit. Met de gemeente Leudal is afgestemd op welke locatie de herplant van de drie bomen plaatsvindt. Dat is in de vergunningsvoorwaarden van de kapvergunning terug te vinden en is verwerkt in de definitieve stukken. De kapvergunning is samen met de flora en fauna vergunning gepubliceerd binnen de gecoördineerde procedure. Dat wordt het tweede mandje genoemd.
2.18	Onze stichting is van mening dat het participatieproces niet goed is verlopen. Er is niet gereageerd op mailwisselingen. Er is geen vervolg gegeven aan wensen van de omgeving. Ons verzoek tot behoud van de kademuur is vooruitgeschoven en genegeerd. Er is bewust niet met de stichting gesproken. We zijn niet behandeld als volwaardig gesprekspartner.	Het waterschap betreurt het dat indiener het zo heeft ervaren. Het waterschap heeft geprobeerd de opgehaalde wensen mee te nemen en ervoor zover mogelijk aan tegemoet te komen binnen de gestelde kaders. Daartoe zijn verschillende voorstellen gedaan die ook in ontwerpssessies en informatieavonden aan bod zijn gekomen. Op het laatste voorstel is tot op heden niet gereageerd, ondanks dat indiener er zich wel in kon vinden bij de presentatie ervan. Het waterschap heeft inderdaad in een latere fase 1 op 1 gesprekken gevoerd met

		<p>indiener. Indiener was wel onderdeel van de eerdere omgevingswerkgroepen en genodigde bij alle informatiemomenten. Ruim voor de 1 op 1 gesprekken is een eerste voorstel gedaan met betrekking tot onder andere de zitelementen. Ook was in 2019 al duidelijk dat de langsdam afgegraven zou worden, zoals verwoord in de nota Voorkeursalternatief. Vanaf toen was het al duidelijk dat de kademuur niet in de huidige vorm kon blijven bestaan. Dat is ook altijd zo gecommuniceerd.</p> <p>Dit neemt niet weg dat er concreter gereageerd had kunnen worden op de mails van indiener. Het waterschap heeft wel het idee dat ze niet tot een ander ontwerp zou zijn gekomen als er eerder een 1 op 1 gesprek had plaatsgevonden.</p> <p>Het is spijtig dat indiener het gevoel heeft geen volwaardig gesprekspartner te zijn. Het waterschap heeft indiener tenslotte overal bij betrokken. Er is zelfs gezamenlijk een wandeling georganiseerd. Indiener is geïnterviewd zodat haar verhaal op de website van het waterschap terug te vinden is. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheden om het voorstel dat in gezamenlijk overleg tot stand is gekomen, te realiseren. Hiertoe heeft ook een gesprek met de bestuurder van het waterschap plaatsgevonden.</p>
2.19	Het voorkeursalternatief is niet voor inspraak gepubliceerd.	<p>De Nota Voorkeursalternatief is na goedkeuring door het Dagelijks Bestuur gepubliceerd op de website van Waterschap Limburg. De Nota is niet formeel ter visie gelegd. Dit was ook geen verplichte stap conform de toen geldende Waterwet. Wel is het onderdeel van het ontwerp projectbesluit, waar een zienswijze tegen ingediend kon worden. Ook heeft indiener kunnen meepraten over de totstandkoming ervan. In aanloop naar het VKA hebben diverse omgevingswerkgroepen plaatsgevonden, waar indiener deel van uitmaakte.</p>

2.20	De taludtrappen worden niet voorzien van leuning. Deze situatie is zeer onveilig. Alle trappen dienen voorzien te worden van leuning met een bijleuning voor kleine mensen en kinderen. Ook wordt een tussenbordes voorgesteld.	De dijktrappen hoeven volgens het besluit bouwwerken leefomgeving artikel 4.20 niet voorzien te worden van een leuning. Het ontwerp van de trappen voldoet ook aan dit besluit, zodanig dat de trappen voldoende veilig betreden kunnen worden. Vanwege de hogere beheerkosten en hoger risico op schades ter plaatse van de aansluitingen bij maaierwerkzaamheden heeft Waterschap Limburg de afweging gemaakt niet te voorzien in leuning of een tussenbordes. Het talud is in het ontwerp minder steil dan in de huidige situatie. Dat maakt de dijktrappen beter begaanbaar dan nu het geval is.
2.21	Er dienen aanvullende vergunningen te worden aangevraagd voor het treffen van bouwkundige voorzieningen.	Dat is correct. De huidige vergunningen betreffen de zgn. 'hoofdvergunningen'. Ze bieden een kader voor de hoofdlijn van de dijkversterking. De omgevingsvergunningen voor de bouwkundige voorzieningen worden aangevraagd op het moment dat de meer gedetailleerde uitwerkingen hebben plaatsgevonden.
2.22	De huidige loopbrug wordt hergebruikt. Deze voldoet niet aan de huidige voorschriften. Ook qua uiterlijk voldoet deze niet aan de huidige voorschriften. Ook hiervoor dient een vergunning te worden aangevraagd.	Zie ook de beantwoording van punt 2.21 De verplaatsing van de brug wordt nog nader uitgewerkt, waarna de benodigde vergunningen worden aangevraagd. De werkzaamheden mogen pas uitgevoerd worden nadat de vergunningen zijn verkregen. Uiteraard volgt het waterschap de voorschriften van de vergunning.
2.23	Er dient een melding te worden gedaan voor het verwijderen van bomen/ houtopstanden. De compensatie dient te worden geregeld middels een maatwerkvoorschrift.	Dat is correct. Het betreft een melding. Die kan vanwege de aard (het is geen vergunningaanvraag maar een melding) niet mee met de gecoördineerde vergunningprocedure. De melding is apart gedaan. De compensatie wordt via maatwerkvoorschriften geregeld.
Consequenties voor de ontwerpbesluiten		
De zienswijze leidt tot aanpassing van het projectbesluit op het punt:		

- Paragraaf 10.2 de rol van de betrokken overheidspartijen;
- Toevoeging van Bijlage C aan het Bijlagenboek: omgang met landschappelijke kernkwaliteiten;
- Paragraaf 6.4.3.2.2.5 is nader uitgewerkt.
- Paragraaf 6.4.2.5 is nader ingevuld.
- Toevoegen van Bijlage V aan het Bijlagenboek: Programma van Eisen voor Archeologische Proefsleuven en begeleiding;
- Paragraaf 4.6.6.3 en paragraaf 7.3.3 als het gaat om de herplant van de te kappen notenboom;
- Figuur 7.8 met de locaties van de herplant.

Zienswijze 3 Ontwerp omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk

	Zienswijze	Beantwoording
3.1	Volgens artikel 6.9 van het Bal dienen gegevens en bescheiden die worden verstrekt aan het bevoegd gezag te worden ondertekend en onder meer te zijn voorzien van een dagtekening.	<p>Artikel 6.9 van het Bal betreft het verstrekken van gegevens en bescheiden en niet het doen van een aanvraag om omgevingsvergunning. De aanvraag voldoet aan de in de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingsregeling opgenomen vereisten c.q. indieningsvereisten.</p> <p>De aanvraag voor de omgevingsvergunning is ingediend via het Digitaal stelsel Omgevingswet. Een aanvraag die is ingediend of gedaan via de landelijke voorziening geldt als ondertekend en kent een dagtekening. De aanvraag voldoet hiermee aan de indieningsvereisten.</p> <p>Voor zover de zienswijze betrekking heeft op het niet ondertekenen van het ontwerpbesluit merkt de Minister op dat het ontwerpbesluit is gevoegd als bijlage bij de toezendbrief aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg als coördinerend bevoegd gezag als bedoeld in artikel 5.45 Omgevingswet. Deze toezendbrief is ondertekend door de Minister waarbij de Minister aangeeft dat dit ontwerpbesluit van hem afkomstig is en zijn goedkeuring heeft.</p>

3.2	In de ontwerp omgevingsvergunning van de Minister is niet opgenomen welke procedure wordt gevolgd.	De procedure staat beschreven in de kennisgeving. Zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-16138.html
3.3	Aangezien het ontwerp projectbesluit ingrijpend dient te worden gewijzigd (zie zienswijze 2) dient ook dit besluit te worden aangepast.	Het projectbesluit wordt niet ingrijpend gewijzigd. Zie punt 2 en verder voor de beantwoording van de betreffende zienswijze.
3.4	Het belang van cultureel erfgoed is niet meegewogen. De huidige langsdam, en nog aanwezige kademuur en notenboom vormen een bijzondere plek aan de Maas die voor veel mensen een grote betekenis heeft.	<p>De aanwezige kademuur en de notenboom hebben ten tijde van het opstellen van het ontwerp projectbesluit niet de status monument. De notenboom is betiteld als waardevol en om deze reden vergunning plichtig. Hier is dan ook door het bevoegd gezag gemeente Leudal een ontwerp vergunning voor opgesteld met de daarbij behorende compensatieplicht.</p> <p>De zienswijze is gericht tegen de ontwerpvergunning van de Minister. Gezien de bewoordingen lijken deze vooral tegen het ontwerp projectbesluit van het Waterschap gericht. Desalniettemin reageert de Minister op de zienswijze.</p> <p>De Minister beoordeelt een aanvraag omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk aan de belangen als bedoeld in artikel 8:84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waaronder het belang van het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen. In het Nationaal Water Programma 2022-2027 zijn de gebruiksfuncties van rijkswateren opgesomd. Cultureel erfgoed is een aangewezen</p>

		<p>gebruiksfunctie. Daarvan geeft het Nationaal Water Programma aan dat het een functie is die (wettelijke) randvoorwaarden stelt aan aanleg, vervanging, beheer en onderhoud; de actieve beheertaken van het Rijk. In het onderhavige geval is daarnaast geen sprake van cultureel erfgoed met een beschermde monumentale status op rijks- en/of gemeentelijk niveau. Met de aanvraag wordt dan ook niet de maatschappelijke functie van cultureel erfgoed aangetast. Zie ook mijn overwegingen in paragraaf 5.1.4 van het ontwerpbesluit.</p> <p>Daarnaast heeft het Waterschap in het kader van het projectbesluit het volgende overwogen:</p> <p>De huidige langsdam en kademuur hebben blijkens de zienswijze van indiener een belangrijke waarde, maar geen monumentale status. De langsdam is in de jaren '70 aangelegd en heeft in samenhang met het koelwaterkanaal geen hoge landschappelijke waarde. Het kwaliteitsteam van het Hoogwaterbeschermingsprogramma heeft na consultatie gesteld dat er hier geen sprake is van architectuurhistorische of stilistische waarde. Met de aanleg van het koelwaterkanaal is de stedenbouwkundige context al sterk gewijzigd. De huidige langsdam en de nog aanwezige kademuur en notenboom gaan verdwijnen, maar vergelijkbare kwaliteiten worden op- en onderlangs de nieuwe dijk teruggebracht, met respect voor de betekenis die het nu heeft.</p> <p>Zo wordt er o.a. buitendijks een zitelement aangebracht dat op dezelfde wijze als de keermuur contact maakt met de Maas. Ook de metselwijze van de kademuur wordt teruggebracht. Het belang van cultuurhistorie is wel degelijk meegenomen in de afweging en een ontwerp is opgesteld met respect voor het aspect cultuurhistorie.</p> <p>Behoud van de kademuur heeft echter niet geprevaleerd boven de rivierkundige afweging en het voorkomen van een 2 meter</p>
--	--	--

		<p>hoge muur langs de Dorpsstraat. Daarnaast maakt het terugbrengen van de huidige kwaliteit die verdwijnt, namelijk de verblijf en uitkijkfunctie - onderdeel uit van de dijkversterking. Na de dijkversterking ligt vanuit de Dorpsstraat gezien de Maas direct achter de dijk, waarmee het contact tussen het dorp en de Maas verbetert.</p> <p>Dit is tot stand gekomen op verzoek van de inwoners. Het contact met de Maas is hier ook een belangrijke landschappelijke kwaliteit. De grotere hoogte van de dijk vormt naar de mening van het waterschap een kleinere barrière tussen dorp en Maas dan het koelwaterkanaal en de langsdam.</p>
3.5	<p>Het handhaven van de kademuur is niet door het Waterschap onderzocht. Het alternatief om de gehele langsdam met kademuur en monumentale boom te behouden heeft onze voorkeur. Het gedeeltelijk behoud van het linkerdeel van de langsdam, gezien vanuit de Maas, tot en met de kademuur, is eveneens acceptabel.</p>	<p>Dit alternatief van het geheel handhaven van de langsdam met kademuur is door het waterschap wel onderzocht als onderdeel van de nota VKA. Zie hiervoor de meerdere varianten, die op verschillende criteria zijn beschouwd. De alternatieven die zijn bekeken variëren van 2A2, 2A3, 2A1-a, 2A1-b, 2B-a, 2B-b.</p> <p>Hierbinnen bevinden zich varianten waar de langsdam wel en niet wordt afgegraven waarbij ook een sub variant waarbij de langsdam deels wordt afgegraven. Dit laatste betreft echter dat alleen de toplaag van de langsdam wordt afgegraven. De belangenafweging is weergegeven in de nota VKA (2019) en hierboven in 0.8. Het door indiener beschreven alternatief is in die belangenafweging afgefallen.</p> <p>De nota VKA is bij de ter visie legging als bijlage bijgevoegd. In hoofdstuk 2.4 staat beschreven dat meerdere alternatieven ter plaatse zijn onderzocht waaronder ook het niet afgraven van de langsdam (alternatief 2A2 en 2A3.). Met het rivierwaarts verplaatsen van de kering, het afgraven van de langsdam komt het dorp weer direct aan de Maas te liggen. Realisatie van een groene kering betekent een robuuste oplossing, toekomst vaste oplossing voor de veiligheidsopgave. Hoewel versterking rivierwaarts plaatsvindt resteren netto</p>

		<p>rivierkundige en nautische voordelen voor de Maas. Het VKA is duurder dan een constructieve oplossing ter plaatse van de huidige kering, maar een constructieve oplossing is vanuit ruimtelijke kwaliteit zeer onwenselijk en levert waarschijnlijk maatschappelijke weerstand op. Er zou dan een 2 meter hoge muur moeten worden gerealiseerd. Het dorp, dat nu al aan alle kanten begrensd is door de Maas, een spoorbrug en een bedrijventerrein wordt hierdoor gevoelsmatig ingesloten.</p> <p>Het gedeeltelijk afgraven van de langsdam heeft een negatief effect op de grondbalans. De grond die vrijkomt van de langsdam kan hergebruikt worden om de nieuwe dijk te realiseren. Bij gedeeltelijke afgraving van de langsdam zou meer zand en klei van elders aangevoerd moeten worden. Naast extra kosten en extra transport zijn er in dit geval negatieve milieukundige effecten. Het gedeeltelijk afgraven van de langsdam met het handhaven van de kademuur zou betekenen dat de langsdam tot de huidige hoogte gehandhaafd moet blijven.</p> <p>In combinatie met een buitenwaartse verplaatsing van de waterkering ter plaatse van het dorpsfront van Buggenum zou het handhaven van de langsdam leiden tot opstuwing op de Maas. De opstuwing van het gedeeltelijk handhaven van de langsdam en kademuur is groter dan de maximaal wettelijk toegestane opstuwing van 1 millimeter voor ingrepen in de rivier, op basis van het rivierkundig beoordelingskader.</p> <p>Het verwijderen van de langsdam met kademuur is noodzakelijk om de vergunbaarheid van de buitenwaartse verplaatsing van de dijk bij het dorpsfront Buggenum mogelijk te maken. De aanvraag om vergunning die nu voorligt met de daarin uitgewerkte variant leidt niet tot strijd met de belangen als bedoeld in artikel 8:84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.</p>
--	--	---

3.6	<p>Het behoud van de langsdam heeft geen invloed op de ruimte voor de Maas. Aan de huidige waterberging verandert er namelijk niets. De nieuwe dijk kan zoals gepland in het afvoerkanaal worden gerealiseerd waardoor de langsdam geheel of gedeeltelijk gehandhaafd kan blijven. Het handhaven van de langsdam heeft geen negatieve gevolgen voor de waterstand van de Maas. Er is geen sprake van een vermindering van het totale huidig bergend volume in de dijkvakken 1 t/m 7. Indien een gedeelte van de langsdam blijft gehandhaafd heeft dit, naast het behoud van de notenboom en de kademuur, een waterstandsverlaging tot gevolg.</p>	<p>Het afgraven van de langsdam heeft wel degelijk positieve rivierkundige effecten. Deze zijn beschreven in het rapport Rivierkundige beoordeling dijkversterking Buggenum. In hoofdstuk 5 worden de conclusies beschreven.</p> <p>Van belang zijn de positieve effecten: bovenstrooms op een lang traject een waterstanddaling van maximaal 8,5 mm. Daarnaast wordt de vermindering van het bergend vermogen in de dijkvakken 1 tot en met 4 gecompenseerd door het afgraven van de langsdam. Ook op overige rivierkundige aspecten voldoet het voorliggende ontwerp. Dit is afgestemd met Rijkswaterstaat.</p> <p>Het gedeeltelijk afgraven van de langsdam met het handhaven van de kademuur leidt tot een niet vergunbare situatie in relatie tot de maximaal toegestane opstuwing bij een buitenwaartse verplaatsing van de waterkering, zie ook beantwoording bij 3.5.</p>
3.7	<p>Tenminste een gedeelte van de langsdam dient behouden te blijven. De vergunning dient hierop te worden aangepast.</p>	<p>Omdat dit alternatief in eerdere belangenafweging is afgevalen wordt het projectbesluit hierop niet aangepast. Zie 2.3 en verder voor de onderbouwing.</p> <p>De aanvraag om vergunning die nu voorligt met de daarin uitgewerkte variant leidt niet tot strijd met de belangen als bedoeld in artikel 8:84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.</p>
3.8	<p>Voor de gebieden met een relatief lagere archeologische verwachtingswaarde waar opduikingen kunnen voorkomen, geldt dat er verkennend booronderzoek noodzakelijk zal blijven om de verwachting te toetsen en de opduikingen te kunnen traceren.</p>	<p>Voor de beantwoording verwijzen wij indiener naar 2.6 en het vastgestelde programma van eisen. Hier staat beschreven dat er sprake is van archeologische begeleiding met betrekking tot de graafwerkzaamheden dieper dan het oorspronkelijke maaiveld.</p>

3.9	Voordat de langsdam wordt afgegraven dient de archeologische waarde van de langsdam definitief in kaart te worden gebracht. Dit houdt in dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is.	Dit is correct. Dit aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd in de vorm van proefsleuvenonderzoek onder archeologische begeleiding tijdens de uitvoeringswerkzaamheden, vanaf het oorspronkelijke maaiveldniveau (NAP +15m). Het vervolgonderzoek is niet randvoorwaardelijk voor het verlenen van een vergunning.
3.10	Onbekend is of de aanvrager aan participatie heeft gedaan. Onze organisatie heeft van de aanvrager geen uitnodiging ontvangen voor participatie. Een overleg was wel noodzakelijk gezien de statutaire doelstelling.	<p>Op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling wordt bij de aanvraag aangegeven of burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken. Als burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over hoe zij zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.</p> <p>Aanvrager heeft aangegeven dat er contact geweest is met anderen over de plannen. Dit is gebaseerd op de overleggen die hebben plaatsgevonden met bevoegde gezagen, omwonenden en belangen partijen zoals ook is beschreven in het ontwerp projectbesluit.</p> <p>Bij de aanvraag om vergunning voor een wateractiviteit als deze – anders dan bij het opstellen c.q. voorbereiden van een projectbesluit, geldt geen verplichting tot participatie. De aanvraag voor de betreffende vergunning is gedaan in relatie tot het ontwerp projectbesluit. Er is verwezen naar dit ontwerpbesluit waar verslag is gedaan van de participatie in de participatieparagraaf.</p>
Consequenties voor de ontwerpbesluiten		
Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk.		

Zienswijze 4 Ontwerp besluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening		
	Zienswijze	Beantwoording
4.1	Het ontwerp projectbesluit dient ingrijpend gewijzigd te worden (zie zienswijze 2). Dat heeft tot gevolg dat ook de wijziging van de werkingsgebieden moet worden gewijzigd omdat beide besluiten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.	De wijzigingen in het projectbesluit leiden niet tot wijziging van de werkingsgebieden. Daarmee is er geen wijziging noodzakelijk van het besluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening.
Consequenties voor de ontwerpbesluiten		
De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het besluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening.		

Zienswijze 5 Ontwerp projectbesluit Buggenum		
	Zienswijze	Beantwoording
5.1	De meest optimale variant is niet gekozen. Het plan om de dijk vanaf de Groeneweg rechtdoor aan te leggen en te laten aansluiten op de hoge grond van de Haanweg bespaart kosten, veel grond en verruimt het waterbergend gebied. Het waterschap kiest een andere optie omdat grondverwerving dan makkelijker is.	In de nota voorkeursalternatief staat beschreven waarom er niet gekozen is de dijk vanaf de Groeneweg rechtdoor te trekken richting de Haanweg. Het rechtdoor trekken van de dijk vanaf de Groeneweg is technisch moeilijk inpasbaar en kent forse effecten op het ruimtebeslag van tuinen van aanwonenden. Het nu opgenomen ontwerp kan goed in de omgeving worden ingepast op een toekomstbestendige en kosten efficiënte manier en biedt daarnaast bescherming aan 10 woningen. Toekomstbestendig wil zeggen dat het nu voorliggende ontwerp eenvoudiger uitbreidbaar is in het licht van toekomstige dijkversterkingen (noodzakelijke ruimte). Aangaande het verlies aan bergend vermogen, wordt dit deels gecompenseerd binnen het project door het afgraven van de langsdam en de rest van de compensatie wordt bewerkstelligd binnen andere dijkversterkingen binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma van het Waterschap Limburg. Zie hiervoor bijlage BB van het Bijlagenboek bij het projectbesluit.

5.2	Het waterschap kijkt naar het aantal m2 waterbergend gebied, waar gerekend moet worden met m3 om tot een zuivere afweging te komen. Dit is niet gebeurd.	Voor waterbergend gebied is er wel gerekend met m3. In afstemming met Rijkswaterstaat is een referentielijn vastgesteld ten opzichte waarvan berekend is wat het verlies is aan bergend vermogen van het winterbed door de nieuwe aansluiting op de hoge grond. Daarnaast wordt ter plaatse bij dijkvak 4 beperkt bergend vermogen ingeleverd. Het verlies bedraagt in totaal ongeveer 165.000 m3. Met het afgraven van de langsdam wordt binnen het project een kleine 80.000 m3 gecompenseerd. Binnen het gehele Hoogwaterbeschermingsprogramma van Limburg wordt het restant gecompenseerd, binnen maatregelen waar bergend vermogen wordt toegevoegd.
5.3	Voor dijkvak 7 wordt in het ontwerp besluit geen duidelijke keuze gemaakt. Zowel de optie voor de aanleg van de dijk en de optie van een constructie langs de spoorlijn richting de Berikstraat worden geopperd.	Het projectbesluit laat een duidelijke keuze zien van de functie van de spoordijk in paragraaf 4.6.8. De optie waarnaar verwezen wordt betreffen de varianten uit het Voorkeursalternatief uit 2019, in paragraaf 3.2.4.1 wat een basis vormde voor nadere uitwerking van het ontwerp in het ontwerp projectbesluit (2024). In paragraaf 4.6.8 staat beschreven dat ten opzichte van het VKA, dijkvak 7 is komen te vervallen, doordat in het planuitwerkingsproces is aangetoond dat de spoordijk Roermond - Eindhoven kan fungeren als hoge grond, die de waterveiligheid gedurende 50 jaar voldoende borgt. Wel wordt een bestaande dassentunnel tussen het OML terrein in Buggenummerbroek afgesloten door een grondwal (30cm) aan te leggen, omdat de tunnel ervoor zorgt dat de hoge grond 'lek' is.
5.4	Ook gaat de aanwijzing tot hoge grond in tegen het beleid van het waterschap zoals omschreven op haar website. Te lezen is dat een spoordijk geen hoge grond is. Deze is niet opgebouwd om waterkerend te zijn en mist de voorgeschreven grondstoffen.	In het beleidskader hoge gronden (2022) als vastgesteld door het waterschap staat: “Hoge gronden zijn vaak van nature aanwezige hooggelegen gronden en kunnen alle vormen hebben. Soms is hoge grond amper breder of hoger dan een dijk. Hoge gronden kunnen ook meters hoger zijn dan een dijk en honderden meters breed”. Een spoordijk wordt in dit hoge grondenbeleid niet uitgesloten als hoge grond. Omdat de spoordijk hoger is dan de maatgevende hoogwaterstand, met een terugkeertijd (1/420 ^{ste} per jaar) voor 2027 voldoet deze aan het uitgangspunt voor de hoge grond en is de bodemopbouw niet relevant omdat deze grond voorkomt dat er gedurende hoogwater een overstroming plaatsvindt c.q. overloop van de kruin.

5.5	Het stroomvoerend winterbed aan de noordzijde van de spoordijk zal de spoordijk onstabiel maken bij hoogwater als hier geen doeltreffende maatregelen worden genomen.	Het buitendijks gelegen voorland ter plaatse van de spoordijk is dermate hoog dat het water bij een maatgevende hoogwaterstand van 1/100 ^{ste} voor het zichtjaar 2075 per jaar waarop de stabiliteit wordt berekend voor de spoordijk, daar niet tegen aan staat ter plaatse van de spoordijk. Voor de stabiliteit hoeft het waterschap dus geen maatregelen te nemen. Zie voor meer informatie bijlage AA van het Bijlagenboek bij het projectbesluit voor de onderbouwing afweging dijkvak 7.
5.6	Het besluit ontnemt de positie van belanghebbenden bij wijzigingen. Een gewogen onderbouwing ontbreekt.	Uit punt 5.1 tot en met 5.4 blijkt dat het besluit wel degelijk voldoende onderbouwd is. Belanghebbenden hebben de mogelijkheid hiertegen rechtsmiddelen in te zetten. Dat heeft indiener ook gedaan met deze zienswijze.
5.7	Voor de woning vindt een aanzienlijke waardedaling plaats door de aan te leggen dijk. De exacte schade kan pas vastgesteld worden bij het definitieve plan.	Als u schade ondervindt door de dijkversterking, bijvoorbeeld omdat uw woning minder waard is geworden, dan kunt u een verzoek indienen tot vergoeding van de schade. Zie onze website voor meer informatie: https://www.waterschaplimburg.nl/projectinformatie/schade/schade-veroorzaakt/
Consequenties voor de ontwerpbesluiten		
De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke wijziging van het projectbesluit. Wel is als aanvullende informatie bijlage AA Onderbouwing afweging dijkvak 7 en bijlage BB Compensatie waterberging toegevoegd aan het Bijlagenboek.		

3 Wijzigingen

3.1 Projectbesluit

De kenbaar gemaakte zienswijzen worden deels gevolgd en geven aanleiding tot de volgende aanpassingen van het projectbesluit:

- Het ontwerp van de dijkversterking is niet gewijzigd maar heeft wel geleid tot wijzigingen in het projectbesluit zelf:
 - In paragraaf 10.2 is de rol van betrokken overheidspartijen verduidelijkt naar aanleiding van indiener 2 (punt 1).
 - Naar aanleiding van indiener 0 (punt 2 en 7) is een nieuwe Aerius berekening gemaakt en de passende beoordeling aangepast. Deze is toegevoegd aan bijlage VI-B en Bijlage L van het Bijlagenboek.
 - Naar aanleiding van indiener 2 punt 3 is de omgang met landschappelijke kernkwaliteiten toegevoegd in Bijlage C van het Bijlagenboek.
 - Naar aanleiding van indiener 2 (punt3) is de omgang met landschappelijke kernkwaliteiten (reliëf en cultuurhistorisch landschap) toegevoegd in bijlage C in het Bijlagenboek bij het projectbesluit.
 - Naar aanleiding van indiener 2 (punt 3) is de kernkwaliteit reliëf nader uitgewerkt.
 - Naar aanleiding van indiener 2 (punt 3) is de kernkwaliteit cultuurhistorisch erfgoed nader omschreven.
 - Naar aanleiding van indiener 2 (punt 3) is paragraaf 6.4.2.5 nader uitgewerkt.
 - Naar aanleiding van indiener 2 (punt 6 en 8) is het Programma van Eisen Archeologie toegevoegd in bijlage V van het Bijlagenboek.
 - Naar aanleiding van indiener 2 (punt17) en de inmiddels verkregen ontwerp kapvergunning is de compensatie van de te kappen boom in paragraaf 4.6.6.3 en paragraaf 7.3.3 gewijzigd.
 - Naar aanleiding van indiener 5 (punt 1) is de bijlage BB Compensatie waterberging toegevoegd.
 - Naar aanleiding van indiener 5 (punt 5) is de bijlage AA Onderbouwing afweging dijkvak 7 toegevoegd aan het Bijlagenboek.

Voor het overige worden de kenbaar gemaakte zienswijzen niet gevolgd en leiden deze niet tot aanpassingen in de ontwerp besluiten.

Daarnaast zijn de volgende ambtshalve wijzigingen doorgevoerd:

- Het ontwerp van de dijkversterking is op enkele onderdelen gewijzigd. Hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen beschreven en is op hoofdlijnen aangegeven welke aanpassingen in het projectbesluit zijn doorgevoerd.:
 - De inspraakprocedure is gewijzigd van zienswijzeprocedure naar beroepsprocedure.
 - Voorliggende Nota van Antwoord is als bijlage aan het Projectbesluit toegevoegd. Ook is aangegeven welke ambtshalve wijzigingen zijn doorgevoerd.
 - Enkele teksten zijn als gevolg van overleg met Rijkswaterstaat anders verwoord. Het gaat dan om teksten over compensatie van het verlies aan winterbed.
 - In paragraaf 4.6.1.2. is het uitgangspunt voor steenbekleding toegevoegd na uitwerking van de versterkingsopgave.
 - Figuur 4.10 is aangepast met een nadere specificering van de locatie van de nieuwe boom en herplaatsing van het bankje van de kruising Groeneweg- Wijnaardenweg naar de

buitendijkse kant van de Wijnaardenweg. Ook is verduidelijkt dat de huidige boom gerooid wordt.

- In paragraaf 4.6.5.3 is het aanbrengen van gaas gewijzigd in aanbrengen voorziening graafschade. Ook is in deze paragraaf de materialisatie van de dijkovergang gewijzigd van halfverharding naar asfalt.
- In paragraaf 4.6.5.3 is ook verwezen naar de kapvergunning wat betreft de compensatieplicht voor de oude notenboom op de langsdam.
- In paragraaf 4.6.6.2 is de tekst over de zitelementen aangepast naar aanleiding van afstemming met de omgeving.
- In paragraaf 4.6.7.2 is de toegankelijkheid van de opstelplaats nader gespecificeerd naar aanleiding van een opgehaalde klantwens.
- In paragraaf 5.5.2 is de eigendomssituatie geactualiseerd.
- Paragraaf 5.6.2 is geactualiseerd naar de stand van de onderzoeken.
- Paragraaf 6.2.2.3 is bijgewerkt na afstemming met Rijkswaterstaat over de redeneerlijn buitenwaarts versterken. Ook is paragraaf 6.2.2.3.8 toegevoegd met de conclusies bergend vermogen.
- Paragraaf 6.4.3.2.2. is in overeenstemming gebracht met paragraaf 6.4.2.
- In paragraaf 7.3.1 is de tekst geactualiseerd naar aanleiding van de resultaten van het jaarrond onderzoek naar vleermuizen en de flora en faunavergunning.
- Paragraaf 7.3.3 is aangepast naar aanleiding van de kapvergunning. Ook figuur 7.8 is gewijzigd.
- Hoofdstuk 9 is geactualiseerd en gestructureerd. Ook zijn de formuleringen aangescherpt.
- Het logboek voor de planuitwerkingsfase in paragraaf 10.1.1.3.1 is bijgewerkt met de laatste participatiemomenten.
- Het rapport rivierkunde is bijgewerkt na afstemming met Rijkswaterstaat (Bijlage VII bij het projectbesluit)
- Enkele ondergeschikte tekstuele correcties, nadere toelichtingen en aanpassingen in layout.

3.2 Wijziging werkingsgebieden

De kenbaar gemaakte zienswijzen tegen de wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening geven geen aanleiding tot het aanpassen van het besluit. Ook is het besluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening niet ambtshalve gewijzigd.

3.3 Ontwerp omgevingsvergunning voor activiteiten in beperkingengebieden in beheer bij het Rijk

Een zienswijze ziet specifiek op de betreffende vergunning. Geen van de punten geeft aanleiding tot aanpassing van dit besluit.

3.4 Ontwerp omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit

Een zienswijze ziet specifiek op de ontwerp omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit. Naar aanleiding van deze zienswijzen worden de volgende aanpassingen gedaan:

- Naar aanleiding van indiener 0.7 is de Aeries berekening geactualiseerd. Dat leidt ook tot aanpassing van de Passende beoordeling.